

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

PIK XLVI. Ч. 285. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 8-го грудня 1938.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

№ 285. Jersey City, N. J., Thursday, December 8, 1938.

VOL. XLVI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“ в Нью-Йорку 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу в Нью-Йорку 4-1010. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

РУЗВЕЛТ ЗА НЕГАЙНЕ ВИПЛАЧУВАННЯ КОШТІВ ЗБРОЄННЯ

ВАШИНГТОН. — У відповідь на запит одного газетера на пресовій конференції, в який спосіб думає уряд виплачувати кошти збільшених зброєнь, президент Рузвелт заявив, що держава повинна старатися виплачувати кошти зброєння в міру того, як їх робить.

На дальші допити він заявив, що це не значить, що кожний коштів має бути заплачений у тому році, в котрім він був зроблений; він видно є проти відкладання коштів зброєння на будучі покоління.

КАПІТАЛІСТ ПОКЛАДАЄ НАДІЮ НА НОВІ ПРОМИСЛИ.

ВАШИНГТОН. — На переслуханнях перед Тимчасовим Краєвим Економічним Комітетом у справі монополістичних підприємств зізнався як свідок Чарльз Кетерінг, віцепрезидент Генеральної Моторної Корпорації, і в своїх зізнаннях заявив, що питанню безробіття може розв'язати лише повстання нових промислів.

КЛОПОТИ БЮРА ПИСЬМЕННИКІВ З КОМУНІСТАМИ.

ВАШИНГТОН. — Перед конгресовим комітетом Даеса для розсліду неамериканських акцій зізнався Генрі Г. Алсберг, директор Проекту Письменників при Адміністрації Поступу Праць, що в цьому бюро розпаношілися були комуністи та що йому треба було довгих зусиль, аки їх з нього вичистили.

СТРАЙК ГАЗЕТАРІВ.

ШКАГО. — „Газетарська Гільда“, юнія редакційних робітників, викликала на страйк редакційних письменників у газетях „Геральд Екзамінер“ та „Шікаго Івнінг Америкен“. Страйкуючі редактори вийшли на масові пікети під будівництвом Герста, до котрого належать ці газети. Власник стареється видавати газети нестрайкуючими робітниками. Юнія каже, що на страйк вийшло понад 600 газетарів.

ПОЧАЛИ КАМПАНІЮ ЗА ВИБІР ГАРНЕРА ПРЕЗИДЕНТОМ.

ДІТРОЙТ (Мішіген). — Серед Демократичної Партії почато вже тепер гарячу кампанію за вибір президентом Злучених Держав у 1940. році теперішнього віцепрезидента, Джана Гарнера. Прихильники Гарнера видно завзяті противники ліберальної політики президента Рузвелта.

ПОБІВАЮТЬСЯ ЗА БІЛЕТИ НА БЕНКЕТ З ІДЕНОМ.

НЬЮ ЙОРК. — Понад 4,000 осіб зажадали місця на бенкеті Краєвого Союзу Фабрикантів, що має відбутися цієї п'ятниці в готелі Волдорф-Асторія, коли розійшлася чутка, що на ньому буде промовляти Антоні Іден, бувший британський міністер закордонних справ.

БУДУТЬ СУДИТИ ЗА НАРУШЕННЯ НЕВТРАЛЬНОСТІ.

БРАВНСВІЛ (Тексас). — На домагання федеральної прокуратури велика лава присяжних суддів постановила поставити на суд за порушення закону про неутральність генерала Роберта Фіорера, бувшого начальника летничого корпусу мексиканської армії, бо мовляв, він на спілку з іншими людьми вислав з Америки літаки на громадянську війну в Іспанії.

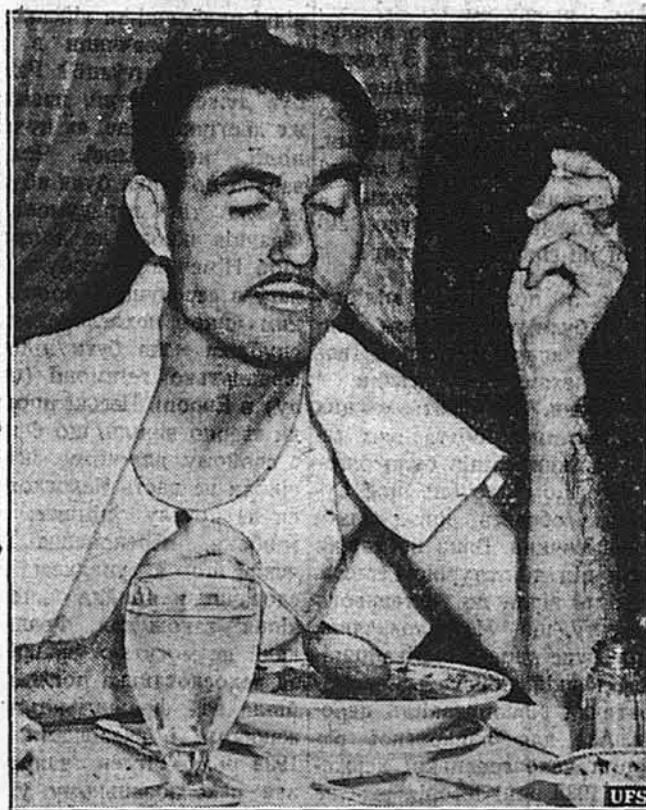
ПРЕМ'ЄРА ФІЛЬМИ „ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ“ У ВІНПЕГУ.

ВІНПЕГ (Спеціальна телеграма до „Свободи“). — Прем'єра фільму „Запорожець за Дунаєм“, що відбулася тут у суботу, завершилася великим успіхом. На прем'єру прийшло кілька тисяч осіб, у тому числі заступника губернатора, єпископ Ладика й інші достойники. Джозеф Торсон, член домініанського парламенту, виголосив вступну промову. Місцеві канадійські газети, „Фрі Прес“ і „Івнінг Трибюн“ принесли потім дуже прихильні рецензії. — Іван Токарник.

АРЕШТУЮТЬ КОРАБЕЛЬ ЗА НИЩЕННЯ КИТІВ.

НЬЮ ЙОРК. — Федеральний уряд заарештував корабель „Фрідго“ з усім ладунком корабельного лою, бо „закідає залози корабля, що вона нищить безпощадно китів, не зважаючи на обмеження закону про ловлю китів. Федеральна прибережна сторожа каже, що залоза „Фрідго“ вбила під час своєї останньої ловлі китів коло берегів Австралії 900 китів.

Федеральний уряд потягає залозу до відповідальності головню тому, що вона вибила молодих китів, а притому не звертала уваги на остерогу прибережної сторожі.

ПЕРЕЇХАВ АМЕРИКУ ЗА \$30.91.

Джан М. (Джані) Джонс, летун і фаховий танцюрист з Ван Нуйс, Каліфорнія, перелетів простір з Лос Енджелесу до Нью Йорку без задержки за 30 годин і 37 мінут коштом \$31.91. На світліні бачимо Джона, як сидить перемучений в одній нійорській готелі і пробує їсти зупу.

НАПАДИ ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ НА ЖИДІВ.

У п'ятницю, 28. жовтня, ввечері, польські студенти у Львові нападали гуртами на жидів. В околиці вул. Горлицької польські студенти побили кількох прохожих жидів, а одного з них відвели до шпиталю. Ніх не арештувала одного польського студента з 11 року ветеринарії.

ВБИВСТВО ПОШТОВОЇ УРЯДНИЦІ І ПОЛІЦІЯ В ГЯХ.

В п'ятницю, 28. жовтня, в год. 16:30 пополуноді, прийшли до поштової агенції в Гяях, пов. Львів, два невідомі чоловіки і попросили урядниці Проснякову, щоби передала листа на станицю поліції, що приміщується в тому самому згоділася передати лист тому, що на станицю поліції не було ніякого поліція, бо пішли на службу в терен. Нагло нападники витягнули револьвери і застрілили Проснякову. Вибігли з будинку, напасники стріляли перед домом поліція Станка, якого засипали револьверними стрілами. Смертельно ранений поліцейський помер у год. 7-мий ввечері. Владе веде слідство. Напад мав грабінницьке тло.

ПОЇЗД З СОВЕТЬСЬКИМ ВИСЬКОМ ЗНИЩЕНИЙ.

На станції Зас-Тюбе на залізничному шляху туркестансько-сибірської залізничної дільниці до великої катастрофи. Локомотива і 8 вагонів, навантажених військом, розбилися тому, що поїзд вїхав на занятий шлях. Г.П.У. арештувало дижурного руху Доружева і пересувних Айтнаева та Бейконова під закладом, що обидва вони з доручення Доружева пересували рейки так, що військовий поїзд вїхав на занятий шлях. Г.П.У. запевняє, що арештовані належали до терористичної групи, що поборювала советський устрій.

АВТОМОБІЛЬНА ЮНІЯ ПОТВЕРДЖУЄ УГОДУ.

Автомобільна юнія в Дітроїті потвердила голосами своїх членів угоду, що її зробили члени з фабриками „Фішер Боді Но. 1.“ Наслідком угоди 6,000 робітників вернулися до праці. Страйк мав теж вплив на інших автомобільних робітників, що не могли працювати через головний страйк.

НАЗИВАЄ КОМІТЕТ ДАЕСА НЕАМЕРИКАНСЬКИМ.

Пані Елен С. Вудворд, асистентка адміністратора Поступу Праць, станувши як свідок перед конгресовим комітетом для розсліду неамериканських акцій, назвала цей комітет неамериканським, бо, мовляв, він порушує американську засаду справедливості.

ПОНАД 6 МІЛІОНІВ НЕПИСЬМЕННИХ.

Польські обчислення кажуть, що в 1937 році в Польщі було 6,3 мільйона неписьмених, з того 850 тисяч містак (у Львові, наприклад, що 15-та людина неписьменна). На Волині є 720 тисяч неписьмених. Подібно і на Поліссі є дуже, переважно скількість, бо майже 40 відсотків неписьменного населення. Цікаві, та які багатомовні цифри.

НОВИЙ РЕКОРД ВОЛИНІ.

Цього року Волинь здобула новий рекорд, а саме в кількості пожеж. Згідно з дотеперішніми обчисленнями, на Волині було досі 900 випадків пожежі, переважно на селі. Жертвою вогню впало понад 3,100 будинків. Загалом шкоди сягають 3 мільйони 500 тисяч злотих. Головною причиною пожеж була необережність. Малі діти спричинили більшу частину пожеж (60%). У 200 випадках пожежу спричинили громи. Злочинних підпалів було 80.

МІЛІОНОВА ГРИВНА ЗА ПОДАТКОВІ ЗЛОВЖИВАННЯ.

Скарбова влада у Відні наложива на 4 уділовців відомої рафінерії спірту Г. В. Леві і Ангер над Моравою за податкові обманства гривну у висоті 9,6 мільйона німецьких марок. Покарані уділовці рафінерії не платили від довшого часу дохідного податку від платень, і за те стрінула їх така велика кара.

ВЕРТАЮТЬСЯ З ПОЛОНУ.

До Задоріжжя на Виленщині вернувся недавно Вілентій Шаткевич, який 1914-го року з мобілізацією вступив до царської армії. Шаткевич був у німецькому полоні, опісля у Франції, а вкінці на приміщенні його в концетраційному таборі. Звідтіля полонений утік через Естонію додому.

НОВИЙ ОСТРІВ НА КАСПІЮ.

На Каспійському морі появився новий острів, довгий 35 м., широкій 25 м. Він лежить на лінії Баку—Красноводськ у віддалі 2 км. від східного берега моря. Острів правдоподібно вулканічного походження; це потверджує, що в кількох місцях острову з його поверхні видобувається газ.

РАКИ ВИГІБАЮТЬ.

Як ствердили досліди природників, європейські раки щораз більше вигибають. Це явище обсервують природники вже від 1870 р. Причиною постійного зменшування числа цих мешканців наших річок є заразливий недуг. Досліди німецьких і шведських учених вказали, що причиною тієї недуги є мікроскопічний малій грибок з латинською назвою „афаноміцес астаці“, що відрається до тіла рака і займає там його мозок, нерви та м'язи. В тих органах грибок дуже швидко розростається і згодом грибка виростає недужим ракам назверх тіла через очі або поміж перстнями їх твердого панциря.

Цікаве, що не всі роди раків однаково податні на ту недугу. Це має дуже важке значіння для годівлі рака, бо коли дальші досліди не потвердять, тоді природники поручать до годівлі рака невразливому на згаданого галапаха. До того часу вчені поручають годівлю раків у малих збірниках води, де контролю їх легше. У великих збірниках вода є небезпека, що раки можуть заразитися злищим грибок, куди більша, бо там нелегко контролювати їх здоров'я.

ЖАХЛИВА СМЕРТЬ ПІД НОГАМИ РОЗЛЮЧЕНОГО БУГАЯ.

В Мальговичах, пов. Перемішль, трапилася несамоствита людина. В досвідній стації кинувся розлючений бугай на пастуха Івана Бобича, схопив його на роги і побіг з ним кількадесять метрів. Опісля кинув його на землю та став його толочити ногами. Все це діялось на очах кількох людей, які поспішили йому з допомогою щойно тоді, як пастух був уже неживий і бугай в'дишов.

ОГИДНА РОБОТА ЯНИЧАРА

ХУСТ. — Пресове Бюро Карпатської України подає, що відомий „руський“ діяч на Закарпатті, мадярський прислужник Пішта Фенчик, осівся тепер в Ужгороді і разом з мадярською владою далі працює на знищення державності Закарпаття та прилучення його до Мадярщини. Фенчик виголосив через радіо промову страшною ломаною мовою і закликав населення Закарпаття, щоб воно працювало в напрямку прилучення Карпатської України до Мадярщини, бо „лише під Мадярщиною „руський“ нарід дістане забезпечення своїх прав“.

Провокаційні летючки.

Ворожі карпатоукраїнській державності елементи розкинули про всьому краю летючки з закликами до виступів проти державної влади і до різанини жидів та чехів. Ці заклики не мали ніякого успіху. Водночас чужі агенції, головню польські і мадярські, розіслали по цілм світі вістки про заворушення в Карпатській Україні.

Українське Бюро заперечує.

Українське Пресове Бюро проголосило через радіо, що всі вістки про напад населення на Хуст та про бої в новій столиці Карпатської України, як теж про голод та холеру, зовсім неправдиві. В Хусті панує повний спокій і кипить державне будівництво день і ніч. Українські селяни зловили знов шістьох чужих диверсантів, за яких обіцяна нагороду. Але селяни не прийняли тих грошей, заявляючи, що ті гроші жертвують на фонд розбудови власної держави. Селяни заявили, що вони не робили цього для нагороди, тільки виконували громадянський обов'язок супроти своєї держави.

НАПАДИ НА УКРАЇНСЬКІ УСТАНОВИ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

ЛЬВІВ. — У Монастирських напасники уладили вночі з 12 на 13 листопаду ц. р. напади на українські установи і крамничі. Тої ночі відбувалися подібні напади і по інших місцевостях, отже видно, що це було пляноване якоюсь широкою організацією. Навпасники вдерлися між іншим, до Народного Дому, в яким є канцелярія філії „Прогресу“, і знищили зовсім шафу філії з цілим запасом книжок та акти складі. Крім того напасники здолювали зовсім вилучити українські вивіски в українських купців та вибивали вікна в українських адвокатів.

ПІДПИСАННЯ НІМЕЦЬКО-ФРАНЦУЗЬКОГО ДОГОВОРУ.

ПАРИЖ. — Міністри Німеччини і Франції підписали церемоніально договори, в яких заповідають, що не мають ріжниць до спорів, а колиб які ріжници вининули, то будуть їх полагоджувати мирно. Тим договором Німеччина Гітлера ще раз зреклася Альзасії і Лотарингії. Німецький міністер Рібентроп сказав, що на заході Німеччини не має причин до сварки і не бажає експансувати. Колиб однак Німеччині забракло сирівців і харчів, то вона шукає їх на сході. Рібентроп також заявив, що Німеччина не має нічого спільного з останніми вибухами італійців у цілі здобуття деяких французьких територій.

АНГЛІЯ ЗАДУМУЄ ПОМАГАТИ КИТАЙЦЯМ.

ЛОНДОН. — Англійський уряд заявив, що він розважає справу позички Китаєві, для тої частини, яка воює з Японією. Ця позичка виносила би 50 мільйонів доларів. Тим англійський уряд недвозначно дав до зрозуміння, що він хоче, щоб війна в Китаю тріпшав. Рівночасно з тим лорд Плімут, підсекретар закордонних справ, заявив, що коли Японія зборонятиме ввез чужих товарів до Китаю, то це готово потягнути далекойдучі наслідки.

СТРАЙК У ФРАНЦІЇ МАЙЖЕ ЗЛОМАННИЙ.

ПАРИЖ. — Урядові Деялє вдалося всі помічники цілком зломати страйк. Майже всі робітники вернулись до праці. Тільки деякі мореплавні юнії ще на страйку. Щоб не перешкоджати мореплавній комунікації, уряд обсадив пасажирські кораблі воюками французької морсинарки. Ці кораблі, обслуговувані цією військовою залогою, пустились у плавбу до Америки.

НЕ ЗАПРОСИЛИ ЖИДІВ.

ПАРИЖ. — Французький соціалістичний часопис „Попюлер“ обурюється на уряд Деялє, що він, влаштуовуючи бенкет у честь німецького міністра Рібентропа, не запросив тих членів французького кабінету, що є жидами. Уряд заперечив це і сказав, що запрошення вислав усім членам кабінету.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси виставляється 10 центів.
3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. "Сво-оди": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0807.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО СВОЮ ПОЛІТИКУ

Президент Рузвельт виголосив у Норт Кароліні перед студентами університету того степу промову, котрі заслугоують на широку увагу не тільки як вияви опінії начальника великої держави, але як погляд на край і світ людини з бистрим обсерваційним змислом і широкими нагодами до обсервації. Вони певно знайшли би були багато ширший розголос, якби не були виголосені в часі, коли люди звертають увагу передовсім на гістеричні вигукни.

Президент Рузвельт передовсім запевнив своїх слухачів, — а слухачі його не лише студенти й професори, але й радіові слухачі по всій Америці й по цілому світі — що він зовсім не думає звертати з вибраної ним дороги суспільних реформ. По лінії його поглядів на світ і Америку, така політика є konieczністю.

На думку президента Рузвельта, ми живемо тепер у світі перемін. Суспільність не утверджена. Відносини між її частинами не усталені до того, що навіть закон у багатьох справах не може означити відносин між частинами суспільності.

Це не значить, що в американськiм громадянстві нема консервативних людей, які хотілиб задержати все по старому, щоб воно було так, як було досі. Такі люди є, а є це люди, котрі мають з нинішнього стану великі вигоди: передовсім велику силу грошеву, а потім великий вплив політичний. Ці люди дивляться позад себе й розглядають усе за становища минулого. Проти цих людей виступають люди, які на справі дивляться за становища майбутнього. Президент називає перших консерватистами, других — лібералами.

Консерватисти здобули собі великі макети й великі політичні впливи в минулому, коли вони „розвивали“, себто використували, природні багатства Америки: розкривали копальні, робили сплавними ріки, будували залізничні, рубали ліси, піддавали під управу шораз ширші простори землі. В тих часах їх робота не була протина суспільному добру. Та коли вони вже захопили всі природні багатства краю, вони захопили теж великий вплив на політику краю, на уряд, і тепер пробують уживати свого макету й своїх впливів на уряд, щоб ще більші зиски стягати з краю й іще далі збільшати свій вплив на уряд. Якби їм удалося досягнути своєї цілі, то великі маси народу в Америці знайшлисяб у важкому стані, в економічній нужді й у політичній безправстві. Люди, що до цього не хочуть допустити, кажуть, що в Америці має ставати не шораз гірше, але шораз краще; що в Америці маєтись поправляти життя.

За поправу суспільних і економічних умов можна боротися або капіталістичним способом, себто признаючи, що народові найкраще газдувати по капіталістичному, признаючи приватну власність, або революційним, соціалістичним чи комуністичним способом. Президент Рузвельт заявляє ясно, що він хоче поправи суспільних і економічних умов, але хоче їх у рамках капіталістичного устрою, дарма, що противники його реформ ширять про нього пропаганду, що він хоче довести край до банкрутства та що кожного ранку їсть на снідання печеного мільонера. У цей спосіб, як реформу в межах капіталістичного устрою, розуміє президент Рузвельт свою ліберальну політику.

СЛОВАЧЧИНА ТА СЛОВАКИ

НАРІД І ЙОГО РОЗСЕЛЕННЯ.

Гірські хати, побиті гонтям, горішків стоїть бочка з во- не мають коминів. Дим вихо- дить із хати дірою в стелі або дверми на стрих, а від- там отворами в верху ви- стається на двір. Коли в вер- хній стіні є два вікна (найча- стіше одно), вміщують між ними знадвору образи святих або хрест, а часом на окремо прибитий полиці цвіти в ва- зонках. В урожайних околи- цях, де кривля покрита соло- мою або трощею або де му- рують, бо цегла і камінь де- шевші від дерева, там вершків не прикрашують.

Хати багатих словаків скла- даються з двох половин: од- на (світлиця), головна для го- стей, має дві лави під прями- м кутом, у куті над ними три- бічна або чворобічна шафка (альмарія), де складають книжки, документи, вартіс- ні папери та коштовніші пред- мети. Яворовий або липовий стіл перед лавками, накритий скатертю, а на ній або в ній завинений хліб, якого ні на хвилину не повинно забрак- нути. Значну частину світлиці займає піч із припечком.

Сіни (літвора) обширні це перша кімната, що служить рівночасно як кухня. Тут крім

горішків стоїть бочка з во- не мають коминів. Дим вихо- дить із хати дірою в стелі або дверми на стрих, а від- там отворами в верху ви- стається на двір. Коли в вер- хній стіні є два вікна (найча- стіше одно), вміщують між ними знадвору образи святих або хрест, а часом на окремо прибитий полиці цвіти в ва- зонках. В урожайних околи- цях, де кривля покрита соло- мою або трощею або де му- рують, бо цегла і камінь де- шевші від дерева, там вершків не прикрашують.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА МІЖ ВІЙНОЮ І МИРОМ

I.
Від 21. травня до кінця ве- ресня Чехословацщина жила в політичній небувалій гарячці. Війна, що нависла була над цією країною, загрожувала захопити цілу Європу і пошири- тися в цілім світі. Тільки енер- гія і рушучість голови британ- ського уряду Чеймберліна, що став посередником між Німеч- чиною та Чехословацщиною, ві- дігнали примару війни від Єв- ропи. Не знати, чи надовго.

Оглядаючися на ті події, що пролетіли як блискавка, і впродовж десятих днів змі- нили карту середньої Європи, не можемо минути питання: Чому так сталося? Чи був для Чехословацщини інший шлях розвою?

Чехословацка республіка була дитиною держав антан- ти, що перемогли в світовій війні 1918 року. Щоби перемо- жена Німеччина не вернулася до стану великодержави, ми- рові договори приділили знач- ні території, заселені німцями, до чужих держав: до Польщі, Італії, Чехословацщини. Решту старої Австрії примушено до „незалежного життя“ в окре- мій державі. Дехто з тих, що ділили Європу 1919 р. на миро- вий конференції в Парижі, мів сумнів, чи треба Чехословац- чині давати таку велику ні- мецьку меншість (звичайно 3 мільйони). Чеські дипломати за- певняли в Парижі, що вони з роблять із Чехословацчи- ни „une Suisse perfectionnee“.

Знаємо, що чеська політика не зробила з Чехословацчини Швайцарії. Навпаки, ціліх 20 років, замість обіцяного феде- ралізму, в Чехословацчині па- нував централізм, за фран- цузським зразком. Прага, чесь- ка бюрократія, кермувала державою. Про надання широ- кої автономії народам Чехо- словацщини почали думати в Празі лише 1938 р., майже на- передодні катастрофи. Це вже було запізно.

Останні події в Чехословац- чині показують, що чехи як державний нарід не здали істо- ричного іспиту. Це шире визна- є ціла чеська преса і деякі „мудрі по школі“ політичні ді- ячі. Історія дала чеському на- родові 20 років спокійного життя для упорядкування

прийшлося і голодувати. Малий, чорний повстяний капелюх, дуже широкий, пони- жє колін сягаючі штани, по- лотняні, вдолі обшиті френзе- лею, на ногах ходики, на пле- чах закинена темно-бронзова або чорна гунька — це ноша словака з околиць, що межу- ють із мадярським населенням (гемерська, зволєньська, мало- гостська, таковська). Великий чорний капелюх, вузькі темні штани або суконні, зашпані- від коліна по кістку, на плечах довга гунька, буре або біла, це ноша словака з гірських околиць, згід Татр, із околиць Тренчина, Орави, Спішу, Ліп- тави.

Високі чоботи з холявами (у жінок і чоловіків), багато вишивані різнобарвні штани та спідниці, багато стяжок і мережок, це прикмета ноші багатих околиць (Нітра, Трен- чин). Ходаки, полотняна ноша, біла або буре, вовняна, з до- датком чорних перкалевих ча- стин у жінок, це прикмета мешканців гіршішої частини Оренчина, Драви, Ліптави, по- части Спішу, отже вбогих о- колиць. Чорна одежа у чолові- ків із скромними вишивками на штанах і багатьома блиску- тими гудзиками при камізольті та кабати бачити можна у долішній частині турчанських околиць. Головнож треба за- значити, що нарід від Тирна-

внутрішніх відносин із націо- нальностями на основі спра- ведливості і повної рівно- правності. Цього не зроблено. Ціліх 20 років проповідуюван- фікцію про „чехословацський нарід“, коли ясно, що є окре- мі народи — чеський і словац- кий. Чеські політичні провід- ники не спромоглися визнати повну рівноправність німців у Чехословацчині тоді, коли ве- лика більшість німців стала на ґрунті чехословацкої держав- ності і не думала про прилу- чення до Німеччини. З незро- зумілих причин занедбано на- вить пропаганду німецькою мовою між чеськими німцями. Аж до 1938 року на 4 чеські і 3 словацкі радіовисільні в Чехословацчині не було ані одної німецької радіостанції.

Три з половиною мільйоні, німців були, таким чином, від- дані під вплив шоденної, во- рожкої чехам, пропаганди з Німеччини. Але навіть у цих несприятливих обставинах, се- ред чеських німців було бага- то тих, що не хотіли, щоб Су- дєтська область прилучалася до Німеччини. Вони не хотіли жити під диктатурою Гітлера. Ці німці вірили до останнього моменту, що Чехословацщина такий буде „новим Швайцаріє- ю“, в якій здійсниться демо- кратична рівноправність наро- дів. Але для планованої ре- форми чехословацкої держа- ви в 1938 році історія вже не дала часу.

Помилки внутрішньої полі- тики ми вважаємо за основні, з яких з фатальною необхід- ністю прийшла державна ката- строфа Чехословацщини. Що це так, показує, між іншим, ситуація у Словацчині. Хоч словаки були по суті другим державним народом Чехосло- вацщини, то вони не почували себе повними господаря- ми своєї країни. Відтіля клич автономії. Цю автономію сло- таки здійснили просто рево- люційним шляхом, і то в мо- менті, найбільшої небезпеки для держави, коли вже німець- ке військо забирало німецькі землі Чехії і самої Словацчи- ни. Коли би була в Чехосло- вацчині інша внутрішня полі- тика, то за 20 років мирного співжиття моглаб утворитися між її народами спільність ін- тересів, проти якої була би безсила пропаганда сусідів з

ви пізнати легко по багатій ноші, багато вишиваній, з барвними стяжками, від Трен- чина по довгі білі гуні та барвних штанах із нашивками (або спідниці з вишивками), мешканця Драви пізнали по широким капелюсі, середньо- довгий гунці та ясно-синім сер- даку, шкіряним широким ре- мені, білій гуньці та білих шта- нах, чорно нашиваних, мешкан- ця Спішу по малим капелюсі, гранатовій камізольті з чо- тирма рядами круглих гудзиків і черевниках замість ходаків. Мешканці зволєньських і ге- мерських околиць відзнача- ються короткою сорочкою з широкими рукавами, коро- тенкою камізолюкою, багато вишиваною шкіряним ремнем на дві спряжки та широчезни- ми штанами, прикрашеними вдолі френзелею.

Як усюди, так і тут, треба відірвати святацію ношу від буденної і робучої, буденна від обрядової (напр. весіль- ної), літня від зимової, ноша молодих від старих і т. д.

(Дальше буде).

Совісний.

— Бійся Бога, за годину по- хорон твоєї теці, а ти сидиш же при праці.

— Теща не втече мені; най- перше праця, а потім приєм- ність.

Берліну, Варшави і Буда- пешту.

II.

Від внутрішньої політики перейдемо до закордонної. Ко- ли глянути на карту середньої Європи, то побачимо, що Че- хословацщина (власне чеські землі) оточена з трьох сторін Німеччиною; на сході ця дер- жава сусідує з Польщею та Румунією, на південному сході з Мадярищиною. Бувши в та- кій невідчужній ситуації, Чехо- словацщина була постійно в напружених відносинах із сво- їми сусідами, крім Румунії, з якою мала воєнно-політичний союз. На що надіялися про- відні політичні та військові ді- ячі Чехословацщини в такій небезпечній ситуації? Рахунок був дуже простий, навіть ду- же логічний, але, як показали події, нереальний. Чехосло- вацка політика була збудова- на на тій передумові, що Франція ніколи не допустить, щоб Німеччина здобула пере- вагу в середній Європі. Та- ким чином чехословацка ре- золуція мала бути підпорою французької гегемонії (прово- ду) в Європі. Чеські провідні- ки твердо вірили, що Франція, в своєму власному інтересі, ніколи не дасть Чехословацчи- ні на поталу німцям. Було глибоке переконання серед чехів, що з упадком Чехо- словацчини прийде „початок кінця“ також для Франції. В надії на могутню Францію ці- ла чехословацка політика все йшла за французькими ба- жаннями і вказівками. Коли 1934 року Гітлер запропону- вав чехословацкому урядові підписати договір про нена- пад з Німеччиною, то Чехо- словацщина, за французькою порадою, відмовилася від цієї пропозиції. Натомість, слідом за Францією, чехосло- вацкий уряд підписав дого- вір про взаємну допомогу з Советським Союзом.

Коли оглянутися в недавнє минуле, то можна сказати, що це була найбільша, фатальна помилка чехословацкої за- кордонної політики. Можна сказати, що у великій мірі на- слідком тісного союзу Чехо- словацчини з Советською дер- жавою в рішучий момент від- мовилися помагати Чехосло- вацчині Англія та Франція. На перший погляд здавалось би, що це твердження парадок- сальне: адже Франція сама була в союзі з СССР, отже мігалаб мати інтерес у тім, щоб Советська держава, вразі вій- ни, пішла проти Німеччини одним фронтом з Францією та Чехословацщиною. Та дій- сність розбила ці плани, пока- зала, що Союз із Советами не тільки що нереальний, але і в своїй реальності небезпечний. Цю небезпеку найліпше оці- нив голова британського уря- ду, Чеймберлін. У війні Ан- глії та Франції проти Німеччи- ни в обороні Чехословацчини були такі можливості: ця війна в союзі з СССР, моглаб скін- читися поразкою держав ан- танти, разом з Советами. Страшні наслідки такої пораз- ки дуже добре розуміють по- літичні діячі Англії і Франції, тим більше, що вони не мають великої надії на воєнну силу СССР. Але й друга можливість — перемога Англії та Франції в союзі з СССР над Німеччи- ною ховає в собі велику не- безпеку. Адже мета больше- виської влади є та сама, що й раніше викликала світову ре- волюцію. В розбитті Німеччи- ні дуже легко прийшлаб до- влади комуністична партія, а це значить, що на другий день після такої перемоги Ан- глії та Франції мусілиб вести нову війну проти Советської Німеччини та проти Совет- ської Росії.

Але найближчою до правди булаб інша можливість: вразі вибуху війни Німеччини з дер- жавами антанти за Чехосло- вацчину Советський Союз ли- шивсяб на початку не- втральним. Це булаб ви-

мріяна, просто ідеальна ситуація для Сталіна, ви- чекати, поки „імперіалістич- ні ненажери знесиляться вій- ною, а потім відгравати роль судді в цілій Європі. Коли пе- речитати советську пресу в не- давніх критичних днях і міся- цях, то переконаємося, що дійсно це був план Сталіна — бути неутральним в євро- пейській війні. Вся советська преса зовсім не підготувалася своїх громадян до участі у Чехословацчині. Цілий час че- хословацкої кризи Москва ве- ла підвійну гру: комісар за- справ, Літвінов, робив біль- ше або менше рішучі зая- ви в різних столицях Європи про те, що СССР виконає свої зобов'язання супроти Чехосло- вацчини, але цих заяв і про- мов советського комісара громадян СССР не могли знати, бо советська преса їх не друкувала. Більше того, кому- ністична преса в царстві Ста- ліна розхолоджувала і тих со- ветських громадян, що могли мати симпатії до Англії та Франції, як до можливих со- юзників СССР проти Німеччи- ни. 21. вересня, того самого дня, коли чехословацкий у- ряд мусів дати згоду на від- ступлення німецької — судет- ських земель Німеччині, мо- сковська „Правда“ писала: „Советський Союз спокійно ставиться до того питання, ко- чують же своїми слідами вулиці Львова. І знову, як тому 20 літ, Львів та Червоноурська земля приносять жертви за поль- ський характер цих земель.“

Нема ні слова тут, що СССР мав союз з французькими „хизаками“ для оборони „за- лежної держави“ — Чехосло- вацчини! Можнаб навести ти- сячі інших доказів, які свід- чать, що Москва за всяку ціну хотіла ухилитися від війни і бути невральною. Але назверх Літвінов горойжився, говорив у Женеві про поміч від СССР для Чехословацчини. Були приведені в рух усі секції ко- мінтерну в цілій Європі, словом, починалася підготовка до „сві- тової революції“.

Ці промови, ця вся шамот- ня комуністичних діячів роби- ли відповідне враження на чеських громадян. В чеськiм на- роді прокинулося ще з біль- шою силою старе москвофіль- ство, давні надії на Москву, що колись водили чехів до „батюшки царя“, а тепер по- вели до „батюшки — Сталі- на“. Чеська молодь у Празі в днях воєнної небезпеки ходи- ла під будинок советського посольства і кричала: „Слава советській армії!“

Чеський щоденник „Народні Політика“ в Празі тише з дня 12. листопаду про настрій чеських народних мас у критич- них днях перед конференцією великодержав у Мінхені: „Маси вірили так твердо, що як тільки було вимовлене сло- во „Сталін“, то на демонстра- ціях збираво з голов капелю- хи“. Коли в кінах у Празі по- казувано советські фільми і появилися на екрані портрет Сталіна, то публіка вставала з місць і захоплено плескала в долоні.

Ці настрої бачив у Чехосло- вацчині лорд Ронсімен, що приїхав був у серпні мирити німців із чехами. Про наслідки цих настроїв пише тепер „На- родні Політика“: „Західні ве- ликодержави кинули нас до одного коша з большевиць- кими державами. Гітлер і Му- соліні могли показати на не- безпеку — занесення больше- виської пошести в середу Європу, а тому пан Чеймбер- лін і пан Далайдє не радо ба- чили червону армію на чехо- словацький фронті, колиб вона сюди прийшла“.

Чехословацку проблему ви- рішено без війни. Держава з нових границь провадить внутрішні реформи і шукає ін- ших шляхів у міжнародній по- літиці. Йде до примирення з Німеччиною. Чеське громадян- ство починає розуміти вели- ку вагу української проблеми.

До Франції панує холодна чемність, до СССР погорда, до Польщі гаряча ненависть. Натомість ростуть симпатії до України, яку чехи хотілиб ма- ти всусідстві з соєю країно- ю, як велику державу від Кар- пат до Кавказу. В Україні, з її невичерпаними природ- ни багатствами, чехи моглиб знайти ринок для своїх фаб- ричних виробів і працю для своєї технічної інтелігенції. Так швидко обернулося ко- лесо історії впродовж місяця.

В. Н.

ЗАКЛИК ПОЛЬСЬКОЇ АКАДЕ- МІЧНОЇ МОЛОДІ ГРОМИТИ УКРАЇНЦІВ У ЛЬВОВІ

На днях переслано мені до- віроною, дорогою оригінал відозви польської академічної молоді в краю з закликом ста- вати до безпощадної бороть- би з українством. Відозва ви- дана проводом Польського А- кадемічного Союзу Праці на „Червоноурській (!) Землі“, і звучить в дослівним перекладі так:

„Польська Академічна Мо- лодіжє! Брутальний україн- ський шовінізм проголосив проти нас боротьбу. Кроу польського академіка позна- чують же своїми слідами вулиці Львова. І знову, як тому 20 літ, Львів та Червоноурська земля приносять жертви за поль- ський характер цих земель.“

„Академічна молодіжє! Нія- кий нарід на світі не може до- пустити до того, щоб його члени були безжарно напада- ни, напастовані та мордовані. І час уже, щоб та пролита кров а- кадеміків проломилася широкий круг байдужості польської суспільності. Ми мусимо пока- зати тим кривавим українським шовіністам, що хоч нас тут меншіна, то ми всетакі тут нація пануюча.“

„Молодіжє!

„Оцим звертаємося ми до всіх академічних товариств, що стоять на ґрунті польських і національних, щоб об'єднали всі свої сили і, готові на всі і на й в і щі і пожертви, почали протиакцію, і то не тільки на терені Львова, але й на про- сторі всього краю.“

„Академічна молодіжє! По- кинь взаємно поборовавшись, а дивись на те, що хотять тобі видерти ґрунт зпід ніг. І єд- найсь по братерськи з іншими організаціями на те, щоб стати до оборони польського Льво- ва і польських Червєнських городів“.

— * —

От вам і документ такої страшної своєю нікчемністю і підлістю брехні, що могла йо- го створити тільки ляцка здо- чинність і ляцка безхарактер- ність, який рівної хіба і в істо- рії всіх народів нема. І отим то й кара буде тим ляцким гро- мидам, що необхідністю „обо- рони“ маскують своє шаління проти безборонного і мирного українського населення; кара буде така, як на неї вони за свої нечувані злочини заслу- жили собі вже давно.

Д-р Остап Гришай.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. Єдності, від. 163., відбулися в неділю, 11. грудня, в Клубі Гор- жан, 847 Н. Франклин ул. На поря- дку дня є важні справи до вирішен- ня, тому приязність всіх членів обов'яз- кова. Початок у год. 1. повозуді. — Уряд.

Добра рада.

— Пана докторе, чи не мо- глиб ви мені щось порадити? Мій муж вічно спить з відчи- неними устами.

— Алеж, пані, не жалуйте йому того. Відачисько напе- но цілий божий день не має нагоди відчинити уст.

3 ДНЯ

РАДИКАЛЬНІ ВОШІ.

Хто в часі війни служив при війську, тому порядно мусили дошукати воші. Чоловік обтрисався з них як може, відшукав їх і думає, що ось уже позбувся. Колиж другого дня погляне на сорочку, а там нове стадо. Значинай, брате, наповно. Нераз на воюка найде досади і він собі міркує: чому вош не велика якась звірюка? А то він схопив би її за шию і задавив би як собаку. На жаль, вош вошею: маленька собі, невеличка, не можна її визнати на двобій, не можна її зранити, а навище можна нігтем потиснути і миттю роздушити.

ПОДІБНЕ РОБЛЯТЬ НАШІ РАДИКАЛИ.

Таку саму дошкульну роботу виконують у нашій суспільності наші так звані „радикали“. Вони самі ніколи нічого дурного не роблять. Зате з завзяттям і дошкульністю прицілюються до тих, що щось роблять. А коли їм не вдається когось спинити від корисної роботи й та робота остаточно увінчається успіхом, то тоді вони вилізують наверх і говорять, що це вони зробили. Є така казка, яка говорить, що коли під Ватерло розгромлено Наполеона, то воші, що гніздилися за обшивками англійських і німецьких воєнок, гратували собі: „Добру роботу ми зробили, сестри!“ Так само поступають наші радикали.

ЩЕ ПРО МАНІФЕСТАЦІЮ В НЬО ЙОРКУ.

Як знаємо, недавно в Нью Йорку ми мали велику маніфестацію, звернену проти дольських звірств, що їх Польща виконує на українським населенні. Щоб викрити ці звірства перед культурним світом і висказати своє співчуття згнобленим українським народом, українські організації в Нью Йорку (а також по інших містах) почали влаштовувати протести і маніфестації.

Здавалось, що ціл була така неспокійна, що всі повинні були біля неї зеднатися, без огляду на те, хто протест влаштовує. Бож хтось мусів його влаштувати, хтось мусів дати поклік, ініціативу і зайнятися переведенням цього.

ОРГАНІЗАЦІЇ СКЛИКАЮТЬ НАРАДИ.

Зрозуміло, що до переведення цього взялися, як це можна було сподіватися, дві найбільші українські організації в Нью Йорку, це є Центральний Комітет, до якого входять кільканадцять українських національних організацій, а також Округна Управа ОДВУ. Бож хто інший мав це перевести? Радикали хотіли це зробити? То чому ж не робили?

Отож згадані дві організації скликали ширші наради, на які запросили всі українські національні організації, включаючи радикали. Правда, до радикальних вони не вислали писемних запрошень, бо не мали адрес. Вина в цьому самих радикальних, чи як вони

УВАГА! ЙОНГСТАВН, ОГАЙО, І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ОБОХ ГРОМАД: УК. ГРЕКО-КАТОЛ. І УКР. ПРАВОСЛ., ВІДІЛІВ УНС, ПРОВІДІННЯ, УНП, ПОЛІТИЧНИХ КЛЮБІВ, ХОРІВ, СЕСТРИЦТВ, БРАТСТВ, СОЮЗУ УКРАЇНОК І ВІДІЛІВ ОДВУ І МУН, ПІД КЕРМОЮ 37. І 28. ВІД. ОДВУ ТА 13. МУН

ВЕЛИЧАВЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ
ЩОБ ЗАПРОТЕСТУВАТИ ПРОТИ ЗВІРСТВ ПОЛЬЩІ В НЕДІЛЮ, 11. ГРУДНЯ (DECEMBER 11, 1938) В УКРАЇНСЬКІЙ САЛІ, 526 В. РЕЙЕН УЛ., ЙОНГСТАВН, О. В. в однині 2. ПОПОЛУДНІ. — Вступ вільний для всіх. Говорити будуть місцеві священики: о. Г. Забавя і о. С. Мусійчук. Виступають оба хори: хор греко-кат. громади під управлінням П. А. Когута і хор Бандурист при прав. громаді, під управлінням о. С. Мусійчука. Хто з українців бажає волі й держави України і хоче піднести свій голос протесту проти звірств польських на наш народ, приходьте всі на віче.

ЗА КОМІТЕТ ВІЧЕ:
М. Оленіч, предс. від. 28. ОДВУ. І. Доровський, предс. від. 37. ОДВУ

себе звуть, „поступових“ організацій, бо вони нікуди не хочуть належати, а все творять між собою так звану „Пашківську Республіку“, що не признає ніякого авторитету над собою. Вони хочуть бути самі, вони не хочуть нікому підлягати. Вони, враз із скрентонською „Народною Волею“ верещать усюди за „демократію“, громдять „диктатуру“, але коли їм самим прийде підчинитись більшості, гого, вони не дурні це робити. Вони „демократи“ тільки на язиці; „демократи“ тоді, коли треба їм когось немілого побибати, „демократи“ там, де можуть здобути більшість і провід. Але бути такими демократами, щоб підчинитись більшості, того вони не вміють і не хочуть уміти.

РАДИКАЛЬНА КИРИНЯ.

Отож, замість узяти участь у тій маніфестації, наші радикали почали киринити. Кирина, розбивали національну солідарність, агітували проти маніфестації, говорили, що це влаштують „фашисти“. Киринали і свинили так само, як свинили підчас подібної української маніфестації в 1933 р., теж зверненої проти Польщі. І тоді вони, замість узяти участь у поході, стояли на тротуарах і з биттям серця очікували, що може маніфестація не вдасться.

Але маніфестація вдалася перший раз, вдалося й тепер Нарід зрозумів, про що йде і прибув на маніфестацію тисячами.

ВОШІ СОБІ ГРАТУЮЮТЬ.

А тепер наші радикали закидають останнього протестаційного комітетові „фашизм“ і всякі інші нісенітниця, а беруться ставити як взірць попередню маніфестацію, хоч у попередньому комітеті брали участь майже ті самі організації, що в останньому. Вони думають, що люди про це забули.

Ні, люди не забули попередньої роботи радикальних шкідників. Вони добре пам'ятають їх попередні кирині. Тих киринь українська суспільність уже має подостатком.

СПРОСТУВАННЯ

У виказі жерти на українську участь у Сайтовій Виставі при Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64 У. Н. Союзу, пропущено те, що це Товариство з Петерсону, Н. Дж.

ПОМАГАЙТЕ НИРКАМ негайно. Вживайте зілля на скору поміч! Як ваші нирки або міхур не функціонують правильно і мусите часто вставати вночі, маєте біль у ногах, синь під очима, завороти в боці голови як вам заплюхають суглоби або чуєте пекучі болю в сечових проходах, знайдете скору полегшу, ажываючи Duff's Compound, Зілля Гербати ч. 66. Спробуйте її негайно! Купіть пачечку ще нині! 75 цнт. Почтова оплата до датково 10 цнт. Питайте свого аптекаря або пишіть: S. Kyo Laboratories 105 — 3rd Ave., New York City

Гарний собі..

— Добрий день, вуйку! Бачиш, я знов дістав вісім днів відпустки.

— Алеж ти маєш щастя, мій хлопче! А на якій підставі дали тобі відпустку?

— Ах, я сказав, що ти повинен сівся і я мушу їхати, щоб заклагодити спадкові справи.

„БУДЕШ, БАТЬКУ, ПАНУВАТИ“ .. (У 140-ліття появи „Енеїди“ Котляревського).

Між багатьма вартісними книжками, що то їх вивозив із собою цар французів Наполеон, вертаючись 1812. р. з нещасного походу на Москву, знаходилась одна скромна, невеличка та й на зовнішній вигляд аж надто невибаглива книжечка п. з. „Енеїда — на малоросійський язык перелицьована Іваном Котляревським“.

Щож це був за твір, що перелицьований на так мало популярний тоді, а й зовсім призабутий „малоросійський“ (тобто український) язык, знайшов вступ до підручної бібліотеки Наполеона?

Це був твір незабутнього Івана Котляревського, батька українського нового письменства; це була його безсмертна „Енеїда“. Здається, нема сьогодні ні одного, бодай трохи освіченого українця, що не чув би про оту книжечку, що стала справжньою подією на овиді нашого національного письменства, стала зачатком нової доби, нової, оновленої української літератури.

І коли нам сьогодні, в 140-ліття появи, приходить говорити про „Енеїду“ Котляревського, то не знаємо, про що саме треба ось тут згадати. Бо скільки цікавих обставин та подій зумовлювали її появу, скільки балатомовних наслідків залишила вона по собі, що й сьогодні все те заслугоє на ширшу згадку.

Це було під кінець XVIII століття, цього століття, що в нашій історії записалося такими подіями, як трагічний полтавський бій, створення московським урядом „Малоросійської Колегії“ та послідовним касуванням Московою тих усіх національних прав і свобод, що то їх виборолла собі Україна в довгій та важкій боротьбі. Завершенням цього послідовного нищення Московою українства і його національної незалежності було: зруйнування Запорозької Січі, касування Гетьманщини, а врешті заведення кріпацтва в Україні. Під акомпаніємент насильного перекреслювання чорносоотною Московою нашого національно-політичного „Я“ відбувалося безпартонне нищення всіх прояв української культури — зокрема літератури, що врешті діждалася заборони розвиватися рідною мовою, та масові дезерції її чільних корифеїв, що для лаїмства злочасного перейшли служити московській культурі. Єдиним резерватом української мови в літературі були насмішливі інтермедії, малопоширені вірші та канти, а в найкращому разі багата літературна традиція.

У такий то час, час загально-національної депресії, яку ще й до того поглиблювали провідні верстви українського громадянства, що масово обмосковлювалось і знушалось над закріпощеним мужиком, — знечевя залунав гострий та ідкий сміх, що порушив притуплену совість земляків, а в серця маловірів влив багато надій. Це сміявся ще тоді нікому невідомий Іван Котляревський, полтавець, згодом військовик, а врешті актор. Сміявся він сміхом своєї прекрасно на гумористичний

лад перелицьованої поеми Вергілія „Енеїди“. А було це пропам'ятного 1798. року, коли то заходами українського мецената Парпури появилася перша частина твору Котляревського (до речі кажучи, без відома автора), твору, що був під кожним оглядом справжньою літературною революцією.

Щож уявляла собою „Енеїда“?

Як ми вже сказали, була це перерібка відомої Вергілієвої поеми, що далеко ще до Котляревського була в європейській літературі кілька разів перелицьовувана. (Згадати хочби француза Скарона, німця Блюмавера та москаля Осіпова). Але те, що нам дав Котляревський у своїй перерібці, не було в нічому подібне до аналогічних перелицьовувань його попередників. Бо на канві римської поеми вимережав Котляревський твір наскрізь оригінальний, повний щирого гумору й українського національного кольтуру. А оця націоналізація теми виявляється в його творі передовсім у тому, що наш письменник, користуючись Вергілієвим твором, створив на його основі живі образці сучасного українського життя, придаючи їм смішної гумористичної закраски. Вже сама постать Енея, що був „парубок моторний і хлопечь хоч куди козак“, та постать його товаришів, куди більш схожих на запорожців, ніж на троянців. Те саме

можнаб сказати про їхню вдачу-поведінку, мову, бач навіть одяги. І справді, всі вони в „Енеїді“ наскрізь українські. Або ці римські боги та їх прикмети, хиби й нориви — чи не нагадують вони нам отих українських поміщиків багатіїв з усім притаманним їм способом життя? І так, розчитуючись в „Енеїді“, на кожному кроці, в кожній постаті, в усякій дрібниці ми без труднощів дошукуюмось прекрасно затаєних, але яких очевидних алюзій до сучасного українського життя!

Невідступною признакою націоналізації теми в „Енеїді“ є її гумористичне забарвлення. Гумором дишуть усі її постаті, пронизані ним усі сцени, навіть здавалось би найповажніші. Бо сильно вроджене Котляревському почуття гумору веліло йому на такий, а не на інший основі творити свій безсмертний твір. Автім він і знав, що коли свою „Енеїду“ приодягне в поважний одяг, ніхто її не візьме до рук. А тут тимчасом бажалося, щоби прочитали її якнайбільше земляків та почули оту колючу правду про себе. Зокремаж ішло, тут Котляревському про отих усіх панів-скупарів і всяких інших перевертнів, що знущались на народі; тих усіх, що їм велів за суспільні провини каратись у пеклі. Всім їм хотів Котляревський кинути правдою в вічі та наглумитися з них їхнім власним сміхом. Другою знаменною признакою „Енеїди“ поруч її гумору, це велика її ідейність. Вона проявляється

ся передовсім у тому, що „людям лґоти не давали і ставили їх за скотів“, беручи натовиць в оборону всіх пригнущих і покривджених. Він теж звелічує славу минулості України згадками, повними туги і захоплення за колишніми кращими часами, а врешті безпристрасно, але широко й переконливо закликає земляків до любови рідного краю, до посвяти і жертвенности для добра загалу:

„Любов к отчизні де героїть, Там вража сила не устоить, Там грудь сильніша од гармат“.

А тепер спитаймо себе, як відгукнулось українське громадянство на появу „Енеїди“? Одні щиро-сердечно сміялися з гумору й дотепу автора, не відаючи, що самі з себе сміються. Інші дивились на нього поважно, дошукуючись глибших ідей. А всім усім прийняла „Енеїду“ з одушевленням. Була вона — як на ті часи — дуже популярна. З рук до рук ходили її відписи ще перед її друкованим виданням.

А вже не говорити нам про оцей величезний вплив, який мала вона для дальшого розвитку рідного письменства. Помінаючи цілу низку наслідувачів (т. зв. Котляренщину), треба ствердити як неспірний факт, що своїм сміливим виступом Котляревський промовив шлях новому українському письменству, вводячи до нього раз на завжди українську народну мову, на якій згодом мала виплекатись могутня Шев-

Regardless of Price
NO BETTER WHISKEY
IN ANY BOTTLE

WILSON

THAT'S ALL

QUALITY WHISKEY SINCE 1823

Wilson Distilling Co., Inc., N. Y. Blended Whiskey, 90 proof. 72% neutral spirits distilled from grain.

ченкова муза чи Шашкевича „Дністров Русалка“. Така то була „Енеїда“ і такі заслуги її безсмертного творця, що про нього ще тому сто літ сказав був Шевченко: „Будеш, Батьку, панувати Поки живуть люди; Поки сонце з неба сяє, Тебе не забудуть“.

Мирослав Семчишин.
(„Наш Прапор“).

ПОСВІДКА ВІКУ МАЛОЛІТНІХ РОБІТНИКІВ

Вслід за приписами закону про години праці та заплату, що ввійшов в життя з днем 24-го жовтня 1938 року, Дитяче Бюро Злучених Держав видало постанови відносно посвідок віку малолітніх робітників. Такі посвідки видаватиме федеральний уряд на час 6-тих місяців. За той час будуть вироблені плани про кооперацію з остеймами для дальшого видавання посвідок віку інтересованій молоді.

За тими постановами, жаден продуцент, фабрикант або посередник не може вислати якихнебудь товарів поза границі стейту, де в заводах, чи деінде, працювали діти пониже 16-го року життя, а саме впродовж тринадцяти днів безпосередньо перед плянним вивозом таких товарів. Дальше закон приписує, що підприємець може забезпечитись перед несвідомим нарушенням закону щодо малолітніх робітників, коли дістане і переховає в себе посвідку віку, видану за приписаними постановами завідателю Дитячого Бюро, на котрій буде виказане, що малолітньому робітникові вже скінчилося 16 років життя.

Вживається підприємців, щоб вибирали посвідки віку для кожного свого малолітнього робітника, що числить 16 чи 17 років життя. Взяттях, що вважаються особливо небезпечні або шкідливі для здоров'я малолітніх пониже 18-го року життя, треба вибирати посвідки віку для кожного 18 чи 19-літнього робітника. Підприємець може жадати видачі посвідки для якогонебудь малолітнього робітника, старшого ніж вище наведено, якщо має певні сумніви про вік такої малолітньої особи.

До цього часу ще не було виданого розпорядку, що признавав би певні заняття спеціально небезпечними.

ФЛС.

НОВА УКРАЇНСЬКА ФІЛЬМА БУДЕ ВИСВІТЛЮВАТИСЬ

„МАРУСЯ“
ЩО ДНЯ
— починаючи —
3 ЧЕТВЕРГА, 8. ГРУДНЯ (DECEMBER 8, 1938)
В ТЕАТРІ „МІАМІ“
НА 6. ЕВЕНЮ ТА 46. ВУЛ., НЬО ЙОРК
ВИСТАВИ ВІД 11. РАНО ДО 11. ВЕЧОРОМ.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ НА 1939 РІК
У ГАРНИХ КОЛЬОРАХ

- Календаріом друковане українською мовою.
- Свята означені чітким червоним друком.

РЕЛІГІЙНІ:
ІСУС ХРИСТОС В ОЛИВНІМ ГОРОДІ
СВЯТА РОДИНА
ПРЕСВ. СЕРЦЕ ПРЕЧ. ДІВИ МАРІ
ПРЕСВ. СЕРЦЕ ХРИСТОВЕ
АНГЕЛ ХОРОНИТЕЛЬ СТЕРЕЖЕ
ДІТЕЙ ВІД ПОЗДУ
АНГЕЛ ХОРОНИТЕЛЬ НАД
ДИТИНОЮ В КОЛИСЦІ
АНГЕЛ ХОРОНИТЕЛЬ І
ДІВЧАТКА НАД РІКОЮ
СЛАВА ВО ВИШНИХ БОГУ
РІЗДВО ХРИСТОВЕ З АНГЕЛАМИ
ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІА
З МАЛИМ ІСУСОМ ХРИСТОМ
ІСУС ХРИСТОС МІЖ ВІВЦЯМИ
ХРИСТОС ПРОЩАЄТЬСЯ З МАТЕРІО

НАРОДНІ:
ЗА УКРАЇНУ
ЛИСТОПАДОВІ ДНІ
НАТАЛКА ПОЛТАВКА
ХЛОПЕЦЬ І ДІВЧИНА КОЛО
КРИНИЦІ
МОЛОДА УКРАЇНКА
ІВАН ФРАНКО
ТАРАС ШЕВЧЕНКО
ШЕВЧЕНКО, ФРАНКО, ДРАГОМАНІВ
ІВАН МАЗЕПА
ЗАСВИСТАЛИ КОЗАЧЕНЬКИ
СИНІ МОІ, ГАРДАМАКИ
ХЛОПЕЦЬ І ДІВЧИНА В УКРАЇНІ
КІВ НАШ
ГУЦУЛ НА ПОЛОНІНІ
ПАРУБОК ПРИГРАВАЄ ДІВЧИНІ
КОЛО КРИНИЦІ

РІЖНОРОДНІ:
ЗИМОВИЙ ВЕЧІР КОЛО МЛИНА
КРАЄВИД: ХАТА І ГОРОД
РОМЕО І ДЖУЛІЕТА
ДІВЧИНА З ПЕСИКАМИ В ГОРОДІ
ВЕСНА НА ФАРМІ
ДІВЧИНА З УКРАЇНСЬКИМ
ПРАПОРОМ

25 ЦЕНТІВ ОДИН, 5 ЗА \$1.00 З ПЕРЕСИЛКОЮ.

Замовлення шліть на адресу:
"SVOBODA"
81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БАЛТИМОР, МД. Річний збір Бр. св. Тройи, відбудеться в неділю, 11 грудня, в годині 2. Пополудні, в галі У. Н. Дому, 3101 O'Donnell St. Просимо всіх членів і членів прийняти на означений час. Бо важні справи до пологодження. Виною буде вибір нового уряду на 1939 рік. Прогнозують, що вибір не переїздить на наступний рік. Хто з членів має знайомі, як хотіли вписатися до У. Н. Союзу, просимо привести з собою, а ми їх радо вітаємо. — П. Маршак, предс.; С. Кузін, кас.; Г. Шумах, секр.

САВТ ПЛЕНІФІЛД, Н. ДЖ. Річний збір відбудеться 312 відбудеться в п'ятницю, 9 грудня, в годині 7:30 вечором, в домі укр. правосл. церкви. Просимо прийти на означений час. — Петро Дибайло, предс.; Василь Хміль, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. П. Річний збір Тов. Зеп. Січ, від. 367, відбудеться в неділю, 11 грудня, в год. 2. Попол., в парохійській галі. На ті збори кожний член мусить явитися, бо є важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

РОМ, Н. П. Річний збір Бр. св. Михайла, від. 121, відбудеться в неділю, 11 грудня, в годині 2. Пополудні, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів прийти на означений час. Бо важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

КЕМПБЕЛ, О. Річний збір Тов. Со. від. 218, відбудеться в неділю, 11 грудня, в годині 2. Пополудні, в галі У. Н. Дому, 165 Gordon Ave. Просимо всіх членів прийти на означений час. Бо важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

АМБІДЖ, П. А. Річний збір Бр. св. Василія, від. 161, відбудеться в неділю, 11 грудня, в год. 2. Пополудні, в галі У. Н. Дому, 600 Glenwood Ave. і 6 St. Просимо всіх членів прийти на означений час. Бо важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

ДЕРРИ, П. А. Річний збір Сев. Пр. Дів Марії, від. 303, відбудеться в неділю, 11 грудня, в годині 2. Пополудні, в галі У. Н. Дому, 303 Hudson Ave. Просимо всіх членів прийти на означений час. Бо важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

АЙРОНДЕКВІТ, Н. П. Річний збір Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289, відбудеться в неділю, 11 грудня, в годині 2. Пополудні, в галі У. Н. Дому, 289 W. 12th St. Просимо всіх членів прийти на означений час. Бо важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В Шікаго, Іл., номер дана 22. листопада довголітній член Бр. св. О. Ніколая, відділу 106. У. Н. Союзу, **МИХАІЛ ШЕВЧУК.** Покойний родився в селі Пилипівці, повіт Перемишль, Галичина. До У. Н. Союзу вступив 2. січня 1915 року і був членом 23 роки. Пожив 69 років. Похорон відбудеться 25 листопада при участі членів Бр. св. О. Ніколая, відділу 106, і його кривих та знайомих.

Покойний полишив в смутку своїх двох синів: Михайла і Йосифа та 3 вніуків. Покойний був спокійною людиною, але проте був усе ширим жертводавцем на всі народні і добродійні цілі. Нехай земля буде йому пером! **Г. Дацьків, секр.**

СКРЕНТОН, П. А. Місячний збір Тов. Над Збруча, від. 280, відбудеться в неділю, 11 грудня, в годині 2. Пополудні, в Укр. Гол. Клубі, 608 West Jackson Ave. Просимо всіх членів прийти на означений час. Бо важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

ДІРБОРН, МІШ. Збори відділу 141 відбудуться в неділю, 11 грудня, в год. 2. Пополудні, в У. Н. Домі, 13844 Wellesley St. На цих зборах буде справоздання урядників і контрольні за минулий рік. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

СІРАКІОЗ, Н. П. Збори Укр. Тов. Січ, від. 282, відбудуться в неділю, 11 грудня, в год. 2. Пополудні, в У. Н. Домі, 282 W. 12th St. Просимо всіх членів прийти на означений час. Бо важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

ФРАНКОФОРД, П. А. Звичайні місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268, відбудуться в неділю, 11 грудня, в годині 3-тій пополудні, в домі У. А. Горюха, 2171 Bakewell St. Просимо всіх членів прийти на означений час. Бо важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. П. Річний збір Сев. Пр. Дів Марії, від. 303, відбудеться в неділю, 11 грудня, в годині 2. Пополудні, в галі У. Н. Дому, 303 Hudson Ave. Просимо всіх членів прийти на означений час. Бо важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. П. Річний збір Тов. ім. Івана Франка, від. 266, відбудеться в неділю, 11 грудня, в год. 2. Пополудні, в галі У. Н. Дому, 266 W. 12th St. Просимо всіх членів прийти на означений час. Бо важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Річний збір Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 133, відбудеться в суботу, 10 грудня, в годині 8. Вечір, в галі церковній при Мортон ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори і вирішити свої доводи, бо в противний раз будуть суспендовані. На зборах буде справоздання контролю і вибір уряду на 1939 рік. — Н. Брунька, предс.; А. Сурма, кас.; О. Будинок, секр.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. Річний збір Бр. св. О. Ніколая, від. 344, відбудеться в суботу, 10 грудня, в годині 12:30 пополудні. Обов'язком всіх членів прийти на означений час, бо є багато справ до рішення і вибір уряду на 1939 рік. Просимо всіх членів прийти на збори і вирішити свої доводи, бо в противний раз будуть суспендовані. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

МЕНВІЛ, Р. АР. Річний збір Тов. ім. Михайла Драгоманова, від. 181, відбудеться в суботу, 10 грудня, в годині 4. Пополудні, в У. Н. Домі на Коммюні Гіл. Обов'язком всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. Річний збір Укр. Тов. Запорозька Січ, від. 67, відбудеться в неділю, 11 грудня, в годині 2. Пополудні, в Лібберті Галі. Обов'язком кожного члена прийти на час. Буде вибір нового уряду на 1939 рік і інші важні справи до пологодження. Довгуючч членів мають вирішити свої доводи, бо в противний раз будуть суспендовані. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

ЧЕСТЕР, П. А. Річний збір Тов. Запорозька Січ, від. 388, відбудеться в неділю, 11 грудня, в годині 2. Пополудні. Кожний член має явитися на збори. Довгуючч членів повинні вирішити свої доводи, бо в противний раз будуть суспендовані. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

ЧЕСТЕР, П. А. Річний збір Бр. Со. св. Духа, від. 237, відбудеться в неділю, 11 грудня, в год. 2. Пополудні, в У. Н. Домі. На денний порядок буде звіт старого уряду і контрольної комісії, вибір нового уряду та інші важні справи. Всі членів, старші чи молодші, повинні на ці збори прийти, бо є багато справ до рішення і вибір уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

ВЕСТ САЙД НЮ ЙОРК, Н. П. Збори Тов. Свобода, від. 194, відбудуться 10 грудня, в годині 8. Вечір, під ч. 568 — 9 Ave. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Річний збір Тов. Запорозька Січ, від. 371, відбудеться в суботу, 10 грудня, в годині 12:30 пополудні. Обов'язком всіх членів прийти на означений час, бо є багато справ до рішення і вибір уряду на 1939 рік. Просимо всіх членів прийти на збори і вирішити свої доводи, бо в противний раз будуть суспендовані. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, П. А. Річний збір Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, відбудеться в суботу, 10 грудня, в годині 12:30 пополудні, в клубі У. А. Горюха, 847 Н. Френклін ул. Обов'язком кожного члена є бути на цих зборах. Буде справоздання уряду за 1938 рік, вибір уряду на 1939 рік і інші важні справи до пологодження. — Уряд.

ГРИНПОНТ, БРУКЛІН, Н. П. Річний збір Тов. Дістер, від. 310, відбудеться в суботу, 10 грудня, в год. 7:30 вечір, під ч. 724 Лонард ул. Буде справоздання уряду за 1938 рік, вибір уряду на 1939 рік і інші важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

ДЖЕМЕРКА, Н. П. Річний збір Бр. св. Юрія, від. 160, відбудеться в суботу, 10 грудня 1938 р. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до пологодження. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. Контр. комісія задала річне справоздання. Напоминається довгуючч членів прийняти свої доводи, бо інакше будуть суспендовані. — Микитинський, предс.; Антонів, секр.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДЖІРАРД, О. Українці здобули першу нагороду.

Наша місцева джирардська українська громада мала. Воно має всього кільканадцять родин. Також наше місто Джірард невелике. Воно має 10,000 мешканців. Те місто недавно справляло 100-літній ювілей свого існування. З тої нагоди місто вислало запрошення до всіх національностей, щоб вони взяли участь у торжестві. Разом з тим ювілеєм відбулось також посвячення міського адміністративного будинку.

Місцеві українці рішили взяти участь у тім торжестві. Переведення цього взяло на себе місцеве Т-во ім. Петра Шеремети, від. У. Н. Союзу. А що той відділ, з огляду на мале число громадян, невеликий, він рішив запросити до помічників українські товариства й інституції з Іонгстатну, які радо на те згодилися. Взяли участь: Громадянський Політичний Клуб з Іонгстатну, і тамошнє жіноцтво, зорганізоване в 11 відділі С.В. під проводом пані Розоміло-Періг. Вони прибули в жовто-бла-

китних шапках і таких же лентах; прибули теж танцюристи колишньої школи В. Авраменка — всі в національних строях.

Нашому походу була призначена одна з краєвих банд. Напереді нашого походу йшли хорунжі з американським і українським прапором. За ними ступали танцюристи, а далі сестрицтва під проводом п. Розоміло-Періг. За жіноцтвом йшли члени політичного клубу під проводом предсідника Івана Дубала, за клубом — члени Т-ва ім. Петра Шеремети під проводом свого предсідника Трофіма Гуньки. Тисячі людей приглядалися до того походу й окликами одобрювали похід.

Перед міським будинком відбувся концерт, на якому виступили десять банд, німецький хór і наші танцюристи з танцями. Вони виконали кілька українських національних танців. А по концерті американський комітет проголосив, що першу нагороду за виступ, враз з \$25, дістала українська група! Серце раділо на ту вістку. Подумати тільки, що в похід брали участь стільки інших національностей і серед них усіх українці здобули першу нагороду. Описав про українців дуже гарно писала місцеве преса. Одним словом, ми, українці, себе дуже гарно зарепрезентували.

Учасникам, а головню гостям з Іонгстатну, які з охотою поспішили нам на поміч, належить за це велика дяка.

Нагороду, яку одержала наша група, вирішено вислати на українські народні цілі: \$10 на Рідну Школу, \$10 на українських інвалідів і \$5 на Світову Виставу в Нью Йорку. Дві перші жертви вислано через Об'єднання на призначені цілі.

Слід зазначити, що Т-во ім.

МАЄ ВИЙТИ ЗАМУЖ.

17-літня княжна Фавзія, сестра єгипетського короля Фараука, має одружитися з 19-літнім Шафуром Магомедом Різою Палаві, наслідником іранського престолу.

П. Шеремети і його свідомі члени зложили жертви на покриття коштів, зв'язаних з тим українським виступом. Товариство зложило \$10. Поодинокі громадяни жертвували: М. Іванчак, І. Кравець, П. Нестор, І. Баган, П. Морочко, С. Галько, А. Янчук, П. Романовський, В. Саган, Г. Фадомський, В. Зубик по \$1; І. Гудак, М. Савицький по 50 ц.

Михайло Іванчак, Іван Кравець.

АМСТЕРДАМ, Н. П.

Листопадове Свято.

Дня 13 листопада ц. р. наша громада святкувала 20-ту річницю проголошення української державності на західно-українських землях. По вечірній о. М. Лисяк відправив перед стрілецькою могилою панакхиди і виголосив патріотичну проповідь. Біля могили відбулись молебні за душі тисяч українських стрільців, що згинули за українську державу. Могила була прикрашена вінками і цвітами. Біля неї стояли в рядах шкільні діти.

Того самого вечора відбувся в церковній салі святочний концерт. Концерт розпочався живим образом із листопадових днів. Молоді хлопці в народних строях з мазепинками на головах представляли Січових Стрільців, які виконували приказ сотника Вітовського.

Вступне слово виголосив о. М. Лисяк і пояснив значіння свята. Бесідник сказав, що отсе зближається для українського народу новий Листопад, чого доказом можуть бути події в Карпатській Україні. В програму свята входили хорові пісні під управою Степана Цюпки. Святочний реферат виголосив гром. Василь Чучман. Бесідник вказував на наші обновлювані визвольні змагання, що провадяться від довгих віків.

В святочній програмі був глибокий національний зміст, так, що кожна точка переносила слухачів на рідні степи і нагадувала приємним минулу українську славу. Переведена збірка принесла \$34.50. Розходу було \$1.50. \$33 вислано через Об'єднання на інвалідів У. А. Жертвували по \$1: о. М. Лисяк, Ю. Гришай, Д. Митолінський, Г. Бабак, В. Чучман, Ю. Варшона, М. Коропіта, Н. Зюбровський, М. Мельничук, П. Чучман, С. Комарянський, П. Дворянин, Г. Медвідь, І. Макаровський, П. Підліський, В. Труфін, М. Тарнавський, І. Юркевич, Т. Вітковський, В. Папура, Д. Кутянский; по 50 ц.: Я. Варшона, В. Михайлюк, Анна Гніп, С. Цюпка, Т. Сюрко, І. Бабій, П. Куницький; решта дрібними.

За комітет: П. Чучман.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ТАМС, В. ВА.

Сповідання національного обов'язку. Гром. Микита Я Іван Магуні переказав від себе по \$10, разом \$20. Через Об'єднання на такі народні цілі: \$10 на Карпатську Україну, \$2 на „Просвіту“, Рідну Школу, інвалідів, визвольну боротьбу і патріотичні виступи. Жертвували значущі, що жертвували би більше, але там безробіття й вони працюють три дні в тиждень.

ПОШУКУЮТЬ ЛЮДЕЙ ДО ПРАЦІ

ДОБРА НАГОДА для молодого чоловіка. Продавати під хати до хати. Мусить уміти керувати автомобілем. Голоситись власноручним листом, подаючи в подорожні виписки і т. ін. на адресу: L. P. R. O. Box 346, Jersey City, N. J.

ПОШУКУЮТЬ ЖІНКИ

на 4 кімнати. Може бути старшою дівчиною або вдовою (від 40 до 50 років). Може мати одну дитину. Голоситись до: JOHN KOSTIW, Box 631, Rickeyville, Pa.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

ПОШУКУЮТЬ СПІЛЬНОСТІ до ресторану, українці 40-45 літ віку, розсудливі, що люблять свій наряд і доброту. Маю власний стор вартовості \$3,000, кемпу, зо своєю лоудою, електрикою і т. ін. Голоситись на адресу: Mr. FRANK WATRAL, Box 72, Majestic, Kentucky.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410. Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Без ріжниць, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга ширша і чесна. — Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удиректор заряджує погребам по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568. BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Melrose 6-5577

Брутальна сила в нетрах завжди рідше. Джеф Бигерс жив довгий час у нетрах і того навчився. Але до цієї науки він додав іще свою власну, це: хитрощі. Він теж був цивілізований чоловік і коли натрапляв на вищу силу, то вживав свого підступного мізку. В його голові мерехтіли багатства, які він мав здобути в заміну за Тарзана.

Невже він мав позбутись тих багатств через якісь сентименти, через якусь вдячність? — він думав собі. А коли на дні його душі відзивалися якісь слабенькі протестуючі голоси, то він їх відразу здавлював. На хвилину в його голові блиска думка взяти Марію силою. В нетрах не було кому її оборонити, вона була вцілості здана на нього.

Але він ту думку відкинув. Він знав, що приємність кохання лежить у тому, що воно добровільне. Ні, він хотів, щоб Марія добровільно належала до нього. А тому рішився грати свою підступну роль до кінця. Він звернувся до Марії і солодкими словами знов почав її нахвалювати похвалами його. Та Марія відвернулася і відійшла.

Серце Джефа закипіло люттю. Він стиснув у руках рушницю, готовий кожної хвилини післати кулю тому, що його недавно врятував з пазурів льва. Вдивляючись далеко в обрій, він побачив людську фігуру. По кількох хвилинах уваги його обличчя викривилось у переможну усмішку. Це йшов Тарзан, той сам, якого він думав поконати.